

Εκδότης — Διευθυντής
Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
Επιμέλεια ύλης
Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1985
Αριθμός φύλλου 112
Τιμή φύλλου δρχ. 15
Ηράκλειο 1866, αριθ. 110

ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΙΑΝΝΙΤΩΝ

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

Από τις στήλες των Β.Ν. με άρθρα συνεπαρχιωτών γεωπόνων και άλλων ειδικών, με άρθρα και σημειώματα της εφημερίδας μας έχει τονιστεί αρκετά ο τεράστιος ρόλος των συνεταιρισμών στην προώθηση των καλλιεργειών και στη γενικότερη συμβολή τους για την ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας.

Κι αν μέχρι σήμερα οι συνεταιρισμοί ασχολούνταν μόνο με την επεξεργασία ή την εμπορία των αγροτικών προϊόντων, επεξεργασία του ελαιόκαρπου και εμπορία της μπανάνας και των πρώιμων κηπευτικών με την πάροδο του χρόνου η κατάσταση άλλαξε. Δημιουργήθηκαν προϋποθέσεις να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους και σε άλλους τομείς, όπως είναι η εμπορία λιπασμάτων και άλλων γεωργικών εφοδίων για να προχωρήσουν τα τελευταία χρόνια στην εμπορία τροφίμων και άλλων άλλων έχει ανάγκη το κάθε αγροτικό σπίτι, με τη δημιουργία των σούπερ μάρκετ.

Ήδη δημιουργούνται οι προϋποθέσεις, και ο τελευταίος νόμος για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς τις ευνοεί ακόμη περισσότερο για να επεκτείνουν τη δράση τους οι συνεταιρισμοί

και στον τομέα της παραγωγής και τυποποίησης των αγροτικών προϊόντων, τομείς που θα συμβάλουν στην ποιοτική και ποσοτική αύξηση της παραγωγής, με συνέπεια την αύξηση του εισοδήματος των αγροτών.

Βασικός όμως παράγοντας για να προχωρήσει ο συνεταιρισμός στις δραστηριότητές του και την ομαλή λειτουργία του, είναι να λειτουργεί σωστά, ώστε να εμπνεύσει εμπιστοσύνη στους συνεταιριστές. Για να έχουν όμως εμπιστοσύνη οι συνεταιριστές, πρέπει να πιστέψουν πως όλες οι δραστηριότητες του συνεταιρισμού οδηγούν στη βελτίωση της ζωής τους, στην καλύτερη των συνθηκών εργασίας, στην αύξηση της παραγωγής, στην καλύτερη διάθεση των προϊόντων και πάση απ' όλα στη σωστή και άψογη διαχείριση των οικονομικών του συνεταιρισμού.

Για κακή διαχείριση κλοπές και οικονομικές ατασθαλίες κατηγορούνται συνήθως Διοικητικά Συμβούλια ή υπάλληλοι συνεταιρισμών. Στοιχεία που οι εχθροί του συνεταιριστικού πνεύματος εκμεταλλεύονται, για να τα αξιοποιήσουν κατάλληλα και να συντελέσουν στην αναστολή των συνεταιριστικών δραστηριο-

τήτων ή και την διάλυση των συνεταιρισμών. Και δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που το πετυχαίνουν.

Αποφασιστικός παράγοντας για τη διατήρηση εμπιστοσύνης προς το συνεταιρισμό είναι να ζούν οι συνεταιριστές από κοντά τη ζωή του συνεταιρισμού. Να γνωρίζουν όλες τις δραστηριότητές του ως την πιο μικρή λεπτομέρεια. Ιδιαίτερα να γνωρίζουν τα οικονομικά αποτελέσματα κάθε δραστηριότητας. Ο οικονομικός Ισολογισμός, που πρέπει να συντάσσεται κάθε χρόνο και για κάθε τομέα δραστηριότητάς του, πρέπει να γίνεται γνωστός σε όλους τους συνεταιριστές με ένα αντίγραφο και σε γενική συνέλευση, όπου ν' αναλύεται και να επεξηγούνται όλες οι τυχόν απορίες που υπάρχουν.

Με επίγνωση του μεγάλου ρόλου που ασκεί στη σωστή λειτουργία των συνεταιρισμών η ενθέρμηση των συνεταιριστών για τα οικονομικά αποτελέσματά τους, τα Β.Ν. θα δημοσιεύουν ευχαρίστως τους ισολογισμούς των συνεταιρισμών της επαρχίας που θα τους έστειλαν, με την βεβαιότητα πως έτσι συμβάλουν κατά πολύ στην εκπλήρωση του σκοπού τους.

ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

Συνεχίστηκαν το περασμένο καλοκαίρι, από την κ. Λεμπέση, οι ανασκαφές στη Σύμη. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που είχαμε, η αρχαιολογική σκαπάνη έφερε στο φως αρκετά νέα ευρήματα, που παρουσιάζουν πολύ ενδιαφέρον.

Τον Νοέμβριο ξεκίνησαν

ανασκαφές και στην περιοχή της Ψαρής Φοράδας. Πολλά και ενδιαφέροντα ευρήματα παρουσιάστηκαν και εκεί.

Περισσότερες πληροφορίες θα παραθέσουμε σε επόμενο φύλλο των Β.Ν., τις οποίες πιστεύουμε να μας δώσουν ευχαρίστως οι αρχαιολόγοι που διενήργησαν τις ανασκαφές.

Ανακοίνωση της Ελαιουργικής

Νέες τιμές στο λάδι

Η ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ ανακοινώνει στους Ελαιοπαραγωγούς τις νέες τιμές αγοράς λαδιού:

Οξύτητα 0,1—0,5 β. δρχ. 310 το κιλό

Οξύτητα 0,6—1 β. δρχ. 300

το κιλό
Οξύτητα 1,1—1,5 β. δρχ. 280 το κιλό

Οξύτητα 1,6—2,5 β. δρχ. 256 το κιλό

Οξύτητα 2,6—3,3 β. δρχ. 248 το κιλό

Βιομηχανικό ελαιόλαδο με βάση οξύτητα 5 β. 226 δρχ. με αυξομείωση 3,3 δρχ. ανά βαθμό.

Ακόμα γίνεται γνωστό ότι οι τιμές αυτές θα ισχύσουν και για τα αγορασθέντα λάδια από 1.11.85 έως σήμερα.

Εκ της ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗΣ

Ο Πρόεδρος

ΜΑΝΟΛΗΣ ΓΑΒΑΛΑΣ

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Για το Νομαρχιακό Συμβούλιο

Είναι γνωστή η κατάσταση που βρίσκεται ο χώρος του Ηρώου της επαρχίας μας. Ύστερ' από την αδιαφορία της Πολιτείας να τιμήσει τους νεκρούς—θύματα της ναζιστικής θηριωδίας, με ιδιωματική πρωτοβουλία, με εράνους μεταξύ των κατοίκων της επαρχίας και φίλων της και με ελάχιστη συμμετοχή κρατικών φορέων, μπήκαν οι βάσεις για το Ηρώο που βρίσκεται στη θέση Σελί της Κοινότητας Αμιρά. Μπήκαν οι βάσεις, οι σταμάτησαν εκεί. Αλλά ο γύρω χώρος πρέπει να διαμορφωθεί να τοποθετηθεί η στήλη με τα ονόματα των νεκρών και να ολοκληρω-

θει ο σχεδιασμός, που έχει κάνει ο κατασκευαστής μηχανικός.

Η Κοινότητα Αμιρά με αίτησή της και για λογαριασμό όλων των κοινοτήτων της επαρχίας μας, ζητά από τη Νομαρχία την ψήφιση του ποσού που χρειάζεται για την ολοκλήρωση του έργου αυτού.

Από τη θέση αυτή κάνουμε έκκληση στο Νομαρχιακό Συμβούλιο, σε πρώτη συνεδρίασή του για την κατανομή κονδυλίων που θα έχει στη διάθεσή του, να ψηφίσει το ποσό που χρειάζεται για το έργο αυτό.

ΟΣΟ ΕΙΝΑΙ ΑΚΟΜΗ ΚΑΙΡΟΣ

ΜΑΣΤΡΟΓΙΩΡΓΑΚΗ ΛΕΥΤΕΡΗ, Γυμνασιάρχην αγωνιστή στον μόνιμο ΕΛΑΣ

2ο

Ο Αντώνης Σανουδάκης, προλογίζοντας τα «ΑΠΟΜΝΗ ΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΚΑΠΕΤΑΝ ΜΠΑΝΤΟΥΒΑ», σελίδα 10, γράφει: «ο καπετάν Μανώλης αποκάλυπτε στα απομνημονεύματά του, ότι ο WOODHOU-SE εκπροσωπώντας τις επίσημες αγγλικές Μυστικές Υπηρεσίες του έκανε πρόταση το 1942 να βοηθήσει την αυτονομία της Κρήτης, να υψώσει αγγλική σημαία με αντάλλαγμα την οικονομική ανάπτυξη του νησιού...». Ακόμη γράφει: «Αν λάβουμε υπόψη μας ότι από το 1942 αρχίζει η εγγλέζικη προπαγάνδα για τη δημιουργία προσβάσεων αγγλικών στην Ελλάδα εξαιτίας του φόβου από την κυριαρχία και παντοδυναμία του ΕΑΜ, οι μετακατοχικές αντιδράσεις και ενέργειες των Εγγλέζων... επιβεβαιώνουν τα λεγόμενα του Καπετάν Μπαντουβά».

Στη σελ. 364 ο Μπαντουβάς αναφέρει «...μου λέει ο Σμιθ Χιούζ... θα δεχτεί να παίρνεις τσι τριάντα λίρες. Πώς θα ζήσεις; Εδέχτηκα και μου κόπανε μιστό τριάντα λίρες».

Στη σελίδα 340 «οι εγγλέζοι με κάλεσαν να υπογράψω ένα χαρτί, ότι από το '41 μέχρι το τέλος του '43 είχαν κάμει έξοδα για το κίνημα της Κρήτης, όπως έλεγαν, 35.000 λίρες χρυσές... Μου πρότειναν να μου δώσουν 5.000 λίρες».

Στη σελίδα 354—360 γράφει ο Μπαντουβάς: «...ο βασιλιάς μ' υποδέχτηκε θερμά... θα μου υποδείξει πόσους θές από τσι δικούς σου να τσι κάνουν αξιωματικούς...»

Άμα βγείς, μου λέει, από το νοσοκομείο θα—έρθεις εδώ, θα σ' εφοδιάσω ... με δυό χιλιάδες (2.000) λίρες για να τσι διαθέσεις για τον Αγώνα».

Στη σελίδα 372 γράφει: «Με κάλεσαν οι Εγγλέζοι και μου είπαν ποιά γνώμη έχω δια να κάμουν κυβέρνηση τα περιβόητα Τάγματα Ασφαλείας, δηλαδή, ποιά γνώμη είχα εάν έδιδαν όπλα οι Γερμανοί ορισμένων Ελλήνων για ν' αντιμετωπίσουν κατά τη (μ) πιστοχρήση (ν) τους κομμουνιστές». Εδιαφώνησα ριζικά»

Η αμαρτωλή «Μάχη της Σύμης» με τη μεσοανατολίτικη, προσποφασισμένη και προκατασκευασμένη «αφορμή», που αυτή η αφορμή είναι το όχι και τόσο ανδρικό ούτε απελευθερωτικό ο φόνος των 2 ανύποπτων Γερμανών στη Σύμη, δεν μπορεί όσο και αν επιδιώκεται αρμοδίως ... να συσχετιστεί και να συνδεθεί με την παλικαρία, διασημή, πατριωτική, αφιλοκερδή θέση και τον αγώνα της Εαμίτικης εθνικής αντίστασης.

Στα ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ της 14—9—77 ο Νικ. Κατσαράκης γράφει: «Οι Άγγλοι ερχόμενοι στο Λημέρι, αντάλλασαν σκέψεις, έπαιρναν αποφάσεις κι έδιναν οδηγίες και εν-λές για τον αγώνα...». Ο Άγγελος πράκτορας Λη Φέρμορ στο «ΒΗΜΑ» της 14—9—79 σελίδα 9 παραδέχεται:

«Οι διαταγές που έλαβα
● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στη σελίδα 3

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ κ. ΑΝΔΡ. ΑΓΓΕΛΑΚΗ ΣΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΒΙΑΝΝΟΥ

4ο (τελευταίο)

5. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Αναγνωρίζεται ότι έχει αρχίσει μια νέα εποχή που τα θέματα της υδατικής πολιτικής της χώρας μας, μαζί με τα γενικότερα προβλήματα του πρωτογενούς τομέα της οικονομίας μας, αντιμετωπίζονται με μεγαλύτερη σοβαρότητα. Μερικά δείγματα είναι:

1) η συνεχής βελτίωση και επέκταση του θεσμού του δημοκρατικού προγραμματισμού,

2) το δετές πρόγραμμα οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης και ιδιαίτερα η αναφορά του στον πρωτογενή τομέα

3) ο καταξιωμένος θεσμός του Ν. Συμβουλίου,

4) το νέο θεσμικό πλαίσιο για τα δημόσια έργα,

5) το σχέδιο Νόμου για την προστασία του περιβάλλοντος,

6) οι αυξημένες πιστώσεις για εγγειοβελτιωτικά έργα.

Παρ' όλα όμως αυτά τα θετικά μέτρα, νομίζουμε ότι είναι απαραίτητο, ιδιαίτερα για το χώρο της Κρήτης, να παρθούν άμεσα μέτρα που να στοχεύουν:

1) Στο δημοκρατικό προγραμματισμό όλων των θεμάτων που αφορούν το «αγαθό κενό», που να περιλαμβάνει και ιεράρχηση προτεραιοτήτων στην αντιμετώπισή τους. Είναι λυπηρό να προγραμματίζονται και να πραγματοποιούνται κοινωνικές δραστηριότητες που ακόμη και σε πολύ ανεπτυγμένες χώρες θα θεωρούνταν πολυτέλεια, όταν παραμένουν άλυτα βασικά κοινωνικά προβλήματα, όπως είναι η ύδρευση και η αποχέτευση συνοικισμών και κοινοτήτων.

2) Στην πραγματοποίηση, με απόλυτη προτεραιότητα, συλλογικών έργων και κυρίως έργων κοινωνικο-συνεταιριστικού χαρακτήρα ή έργων πολλαπλής χρήσης.

3) Στη στελέχωση των αρμόδιων υπηρεσιών με κατάλληλο προσωπικό και δημιουργία προϋποθέσεων εξειδίκευσης και επιμόρφωσής του σε θέματα νερού. Στην Κρήτη, σε πολλές νομαρχιακές και διανομαρχιακές υπηρεσίες, είναι γνωστό ότι υποαπασχολείται βοηθητικό και επιστημονικό προσωπικό σε δευτερεύουσας σημασίας αντικείμενα, ενώ για κριτικά και βασικής υποδο-

μής θέματα, όπως αυτά που αφορούν το νερό, απασχολούνται μόνο ευκαιριακά ελάχιστοι και συνήθως ανειδίκευτοι υπάλληλοι. Ακόμα, δεν έχει ληφθεί πρόνοια να στελεχωθούν οι αρμόδιες υπηρεσίες με κατάλληλο προσωπικό που θα ασχοληθεί με τη σωστή λειτουργία και συντήρηση των μεγάλων αρδευτικών έργων ΟΑΔΥΚ, Μπραμινιανού και Μεσαράς.

4) Στη μελέτη εγγειοβελτιωτικών έργων από κρατικές υπηρεσιακές ομάδες δουλειάς με διεπιστημονική στελέχωση (υδραυλικούς μηχανικούς, υδρογεωλόγους, γεωπόνους εγγειοβελτιώσεων κλπ.). Έτσι, θα γίνεται η καλύτερη δυνατή προσαρμογή κάθε έργου στις κλιματικές, νομογεωλογικές, εδαφικές, κοινωνικές κλπ. συνθήκες κάθε περιοχής και γενικά θα επιτυγχάνεται σωστή λειτουργία και αξιοποίηση των έργων.

5) Στη μελέτη εφαρμογής προγράμματος τεχνικού εμπλουτισμού των υπογείων υδροφορέων. Αυτή η τεχνική θα περιλαμβάνει τη διήθηση επιφανειακών νερών στο έδαφος με γεωτεχνικές ή αγωγικές διαρροές ή διηθητικές δεξα-

● Συνέχεια στη σελίδα 4

ΤΑ ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ
εύχονται στους αναγνώστες τους, σ' όλους τους συνεπαρχιώτες και φίλους της επαρχίας μας

ΚΑΛΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ
ΧΑΡΟΥΜΕΝΟ & ΕΙΡΗΝΙΚΟ ΤΟ 1986

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Υγειονομικός Σταθμός Βιάννου	22205
Ίατρείο Αγροτικό Πεύκου	31377
Χωροφυλακή Υποδιοίκηση Βιάννου	22206
Χωροφυλακή Σταθμός Πεύκου	31376
Γυμνάσιο Βιάννου	22230
Άγρονομείο Βιάννου	22006
Είρηνοδείο	22211
Συνεταιρισμός Βιάννου (Γραφεία)	22226
Συνεταιρισμός Βιάννου (Έλαιουργείον)	22136
Ο.Τ.Ε. (Βλάβαι)	22121
Ο.Τ.Ε. (Πληροφορίες)	22215
Έλληνικά Ταχυδρομεία	22203
Κηνιατρείο	22090
Φαρμακείου	22.140
Γεωπόνος	22317

ΑΓΟΡΑΙΑ

Πετράκης Χαρ. — Βιάννος	22051
Ζαΐμάκης Θεόφιλος — Βιάννος	22304
Θεοδοσάκης Γεώργιος — Πεύκος	31437
Καρτσάκης Έμμανουήλ — Λουτράκι	22103
Λαοθηωτάκης Γ. — Βιάννος	22355
Χατζάκης Ιωάννης — Άγιος Βασίλειος	31301
Γαλανάκης Μιχ. — Χόνδρος	22101
Ψαρολογάκης Κων. — Χόνδρος	22109
Σοφοκλής Παπαδάκης — Καλάμι	31275
Ιωάννης Κονσολάκης — Άμυρά	31420

(Γιά ύπεραστικά: 0895)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΘΑΝΑΤΟΙ

ΣΤΗΝ ΑΝΩ ΒΙΑΝΝΟ:

Γεώργιος Βερβελάκης

ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ:

Άννα σύζ. Ι. Κουζαράκη
Νίκος Παπαγιαννάκης

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ:

Εμμ. Γρυλιωνάκης

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

Ευχαριστούμε θερμά όλους όσους μας συμπαράστηκαν στο μεγάλο πόνο μας για το θάνατο του πολυαγαπημένου μας συζύγου, πατέρα, γιού και αδελφού ΝΙΚΟΥ Ε. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΚΗ υπαλλήλου Ο.Τ.Ε.

Ιδιαίτερα ευχαριστούμε 1) τους υπαλλήλους ΟΤΕ Ηρακλείου, 2) το προσωπικό του 10ου Δημ. Σχολείου Ηρακλείου και 3) το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων 10ου Δημ. Σχολείου Ηρακλείου.

Η σύζυγος Πόπη
Η κόρη Κατερίνα
Οι γονείς — τα αδέρφια

Ευχαριστούμε πολύ όλους τους συγγενείς, φίλους και γνωστούς που με οποιοδήποτε τρόπο μας συμπαράστηκαν στον ξαφνικό θάνατο του αγαπημένου μας συζύγου, πατέρα και παππού Έμμανουήλ Μαθιουδάκη.

Επίσης ευχαριστούμε την Κοινότητα Αμυρά και το Σύλλογο Καθηγητών Γυμνασίου και Λυκείου Βιάννου για την ηθική συμπαράστασή τους. Η σύζυγος Ελένη Μαθιουδάκη Τα παιδιά: Δημ. και Ουρανία Μαθιουδάκη, Χρ. και Σοφία Μάλλιου.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Τον αγαπημένο μας εξάδελφο Νίκο Ι. Λουλάκη που πήρε το πτυχίο μηχανικού από το Ε.Μ.Π. συχαίρομε θερμά και ευχόμεθα καλή σταδιοδρομία.

Τίμης και Σταύρος Λυριτζάκης

Τον ανιψιό μας Σηφάκη Γεώργιο του Έμμανουήλ που πέτυχε στις εξετάσεις των παρέδρων διοικητικών δικαστηρίων συχαίρομε θερμά και του ευχόμεθα καλή σταδιοδρομία.

Οι οικογένειες: Εμμ. Μπαρμπουνάκη και Ιωάννου Αγαπάκη.

ΔΩΡΕΕΣ

ΜΑΣ ΕΣΤΕΙΛΑΝ:

— Το διδακτικό προσωπικό του 10ου Δημοτικού Σχολείου Ηρακλείου 6.000 δρχ. στη μνήμη Νικ. Εμμ. Παπαγιαννάκη για το Φ.Τ. Βιάννου, Λογισμισμό ανέγερσης Γηροκομείου.

— Η κ. Μαρίκα Φιοράκη 5.000 στη μνήμη του πατέρα της Ματθαίου Μ. Πνευματικάκη, για την ανέγερση κωδωνοστασίου από την ενορία Βαχού στον Ι.Ν. Αγίου Δημητρίου.

— Η κ. Τζίνα Μιχαλάκη — Λαβέντη 5.000 δρχ. για την Κοινότητα Κ. Σύμης.

Παρακαλούνται οι αρμόδιες επιτροπές για την παραλαβή τους.

ΠΡΟΑΓΩΓΕΣ

ΣΥΝΕΠΑΡΧΙΩΤΩΝ

Με Π.Δ. προήχθη στο βαθμό του Αστυνόμου Α' που αντιστοιχεί με τον βαθμό του ταγματάρχη της πρώην χωροφυλακής, ο συνεπαρχιώτης μας κ. Δημήτριος Πολένης που υπηρετεί στην Α.Δ. Ηρακλείου.

ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

ΣΥΝΕΠΑΡΧΙΩΤΩΝ

Ο συνεπαρχιώτης δικηγόρος κ. Γιώργης Εμμ. Σηφάκης πέτυχε στο διαγωνισμό για την πρόσληψη δικαστών στα Διοικητικά Δικαστήρια.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Παλαιά διώροφη οικία στην Άνω Βιάννο δίπλα στο κεντρικό δρόμο.

3 δωμάτια με λουτρό σε οικοπέδο 40 τ.μ.

Πληροφορίες (0895) 22030 και (0831)22719.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 400 τ.μ. στον Κερατόκαμπο, 60 μέτρα από τη θάλασσα, με 11 ελαιόδεντρα.

Πληροφ. τηλ. 26 31 279 — 50 20 957 Αθηνών.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ, ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΒΙΑΝΝΟΥ ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ ΠΕΥΚΟΣ του κ. Γ. Στεφανάκη

(Το κείμενο δημοσιεύεται όπως έχει γραφεί το 1940, και ως προς τη γλώσσα και ως προς την ορθογραφία)

20

Ως προς την ιστορία του δεν έχουμε να πούμε πολλά πράγματα: Είναι από τα νεότερα χωριά της Επαρχίας. Τώρα και ένας αιώνας ζήτημα είναι αν είχε — καθώς λέγουν οι γερνότεροι που ζούν σήμερα — καμιά εικοσαριά οικογένειες. Οι άνθρωποι αυτής της εποχής και της νεώτερης ταξί των οποίων υπήρχαν περιβόητοι κλέφτες. Μόλις κατά τα τελευταία χρόνια άρχισαν να επιδιώκονται στη γεωργία και στις διάφορες και πολλές τέχνες. Στα παλιότερα χρόνια ζούσαν Τούρκοι που έκαναν μεγάλες καταστροφές στις εκκλησίες και στις περιουσίες των κατοίκων. Για τους Τούρκους υπάρχουν διάφοροι θρύλοι, μεταξύ των οποίων είναι και ο πιο κάτω για ένα μοναστήρι που βρίσκεται έξω και λίγο πιο κάτω από τον Κάτω Πεύκο, το **μοναστήρι της Αγίας Άνας**. Να πως που διηγήθηκε ο ογδοντάρης παππούς μου αυτή την ιστορία που θα εξακολουθή να διατηρείται σαν μια ιερή παράδοση στον τόπο μας! — Αυτό το μικρό μοναστήρι παιδί μου, είναι χτισμένο από

πο πολλούς χρόνους, είναι από τα παλιότερα μοναστήρια του τόπου μας. Είναι γυράκουστο και θαυματουργό, γιατί δεν αξιώθηκε ποτέ το βρωμερό σκυλί να το πατήση να το μαγαρίση...

Οι Τούρκοι που ζούσαν στα χωριά μας τι δεν άφηναν να μην το κάνουν στη χριστιανότητα! Τι ατιμίες, τι σφαγές, τι βάσανα! Πόσα δεν έπαθαν και δεν υποφέραν οι χριστιανοί που ζούσαν τότε! Περιουσία, τιμή, οικογένεια, ζωή και κάθε τι άλλο ήσαν στα χέρια των Τούρκων... όπου συναντούσαν μια εκκλησία την έκαναν τζαμί τους. Οι Τούρκοι του χωριού μας κάθονταν τότε στα χαλάσματα που είναι σήμερα στην κορφή του «Κατσακιανού» (ο Κατσακιανός είναι λόφος που απέχει καμιά 150ριά μέτρα από το μοναστήρι).

Έτσι λοιπόν μιαν αυγή στα 1850 σηκώθηκαν οι καλομαθημένοι μας Τούρκοι για να μπουν στην εκκλησία της Αγίας Άνας, κάνοντας του κόσμου τη βεβήλωση και με ταβάλλοντας τον ιερό τόπο σε τζαμί! Μα η Μεγαλόχαρη δεν ανέχτηκε την ατίμωση αυτή και μόλις πέρασαν το ρυάκι (μεγάλο το θαύμα της) στη θέση της εκκλησίας βλέπουν ένα μεγάλο βράχο...

Ξαφνιάστηκαν και πήγαν να γυρίσουν, μα σαν πέρασαν το ρυάκι βλέπουν πάλι την εκκλησία!! Περίεργο πράμα. Πρώτη φορά το είδαν αυτό. Δεν χάνουν όμως καιρό και ξαναπερνούν το ποτάμι.

Ο βράχος ξαναφύτρωσε στη θέση της εκκλησίας. Πού να μπουν όμως στο μοναστήρι. Αρχίζουν τις προσευχές, τις φωνές μα τίποτα. Προσπαθούν με σίντερα και μπαρούτια να σπάσουν το βράχο μα πού! Τα σύνεργά — ν — τως όλα σπάζανε, χωρίς ούτε να ξεφτύσουν για λίγο το χάρκι αυτό!... Ολόκληρη η εκκλησία ήταν ένας βράχος, ένα πολύ μεγάλο χάρκι, έχοντας μονάχα μια μικρή τρυπίτσα που μέσα σ' αυτήν φαίνονταν τα μάτια μιας γυναίκας...». Έτσι μιλεί η παράδοση για την αμόλυπτη αυτή εκκλησία του χωριού μου.

ΛΑΪΚΟ ΣΠΙΤΙ

Το τελειότερο σπίτι αποτελείται από τρία δωμάτια: το εξωτερικό που λέγεται «πόρτεγο» και είναι σαν να πούμε η αίθουσα της υποδοχής. Έχει σχήμα παραλληλογράμμου, μακρύ και πλατύ. Η στέγη του είναι γίνωμένη από ολόκληρους κορμούς δέντρων, ακατέργαστους και χονδροειδείς, όπως σχεδόν ήτο το δέν

τρο, δεν επιζητούν το λεπτόν και υραίο και καλλιτεχνικό παρά το βαρύ και επιβλητικό. Αν υπάρχει παράθυρο, θα είναι μικρό.

β) το μαγειρείο που λέγεται «μουτουπάκι», συνήθως μικρό και χαμηλότερο. Εκεί είναι τα σκεύη της νοικοκυράς. Σε μια γωνιά είναι η «παρσάπια», όπου ανάβει η φωτιά με τους δυο «παρσάπια» και τα «πεζούλια», που σ' αυτά καθίζουν τα παιδιά τον χειμώνα για να ζεσταίνονται και ν' ακούνε τα παραμύθια της γιαγιάς... Σ' άλλα σπίτια το πόρτεγο και το μουτουπάκι είναι συγχωνευμένα κι αποτελούν ένα μονάχα διαμέρισμα (δωμάτιο).

γ) η «κάμερα», όπου είναι η αποθήκη των καρπών και γενικά των διαφόρων προϊόντων, διαμέρισμα σκοτεινό. Τώρα υπάρχουν και άλλα δωμάτια, τα οποία όμως είναι μάλλον συμπληρώματα, όχι αναγκαία πολύ όσο αυτά τα τρία.

Άλλα πάλι σπίτια αποτελούνται και από δυο ορόφους, που ο κατώτερος συνήθως είναι σκαμμένος μέσα στη γη κατά το περισσότερο μέρος του και λέγεται «κατωσόρι». Και αυτό σκοτεινό όπως είναι χρησιμοποιείται μάλλον ως αποθήκη.

(Συνεχίζεται)

ΠΕΝΘΗ

ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΜΑΝΩΛΙΔΑΚΗΣ

Πέθανε στις 29 του Νοέμβρη στο Λονδίνο. Πήγε λίγες μέρες πριν για εγχείρηση της πονεμένης καρδιάς του. Δεν την άντεξε την εγχείρηση, και λίγες ώρες μετά πέθανε. Πέθανε ο αλύγιστος, ο απροσκόνητος ο δεινός μαχητής σ' όλα του, στο μακρινό και υγρό Λονδίνο.

Μικρός μπήκε στα βάσανα, πολέμησε σ' όλα τα μετερίζια της ζωής, τα κατ'εφερε, ανέβηκε, έφτασε εκεί που ήθελε. Δάσκαλος στη Σάμο, στην Ικαρία, στο Συκολόγο, στην όμορφη Κάτω Σύμη, με τις τότε στες αναμνήσεις που είχε από εκεί, στην Αθήνα. Έκανε καλή οικογένεια, πάντρεψε τα δυο καλά παιδιά του κι ονειρευόταν να ήσυχη ζωή συνταξιούχου δασκάλου, στη γή που α γάπησε, στην πατρική του γή στο Συκολόγο.

— Θα πάω στο Λονδίνο να γίνω καλά, να γίνω όπως πρώτα, μετά θα παραιτηθώ, θα γυρίσω στο χωριό μου.

Άτυχε Χαρίλαε!! Άλλα περιμένεις κι άλλα ήρθανε... Πήγες στο Συκολόγο, αλλά πώς... Μέσα σε σφραγισμένη γυαλιστερή κάσα από ξύλο της γηραιάς Αλβιόνας... Η γυναίκα σου, τα παιδιά σου, οι συγγενείς και φίλοι σου, μέρες σε κλαίγανε και σε περιμένανε...

Φρίκη και οδυρμός στο Συκολόγο, κλαίγανε όλοι, κλαίγανε τα δέντρα, τα πουλιά, η φύση όμα σε σε είδανε χλωμό και πεθασμένο... Εσένα το γλεντζέ, τον κουβαρντά, τον αγαπητό σ' όλους. Εσένα, τον καλό φίλο, τον καλό συγγενή, τον καλό δάσκαλο, τον άριστο πατριώτη. Έδωσε ο Θεός τη λήψη στο δέντρα και ξεράθηκε έδωσε στην πέτρα κι έσκασε, έδωσε στον άνθρωπο και την υπέμεινε. Έτσι ευ-

χόμασε όλοι, συγγενείς και φίλοι, ο καλός Θεός να δώσει υπομονή στη γυναίκα σου Ελένη, στα παιδιά σου Ζαχαρούλα και Μανώλη, να σε σκέφτονται και να σ' αγαπούν.

Έζησες τιμημένος και λεβέντης, γεμάτος αρετές και χάρες, μαχητής στη ζωή και στο θάνατο. Ο Θεός ν' αναπαύσει την ψυχή σου.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΡΑΝΤΖΑΚΗΣ

ΣΗΜ. Β.Ν.

Τον νεκρό αποχαιρέτισαν κι έπλεξαν εγκώμιο για τη ζωή και το έργο του οι κ.κ. Ιωάν. Τσαγκαράκης, Διμήτρης Ταμίσιου Καστελλίου, Γεώργ. Γιανναδάκης, Υπάλληλος ΑΤΕ Ηρακλείου και Ιωάν. Γιανναδάκης, Γραμματέας της Κοινότητας Συκολόγου.

ΜΑΝΩΛΗΣ Ν. ΓΡΥΛΙΩΝΑΚΗΣ

Πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα ο Μανώλης Ν. Γρυλιωνάκης. Στην κηδεία του παρευρέθηκαν πολλοί Βιαννίτες, φίλοι και γνωστοί του από την Αθήνα. Επικήδειο εκφώνησε ο βουλευτής κ. Κώστας Μπαντοβάς.

Ο Γρυλιωνάκης γεννήθηκε στην Άνω Βιάννο το 1904. Τέλειωσε τη Νομική Σχολή Αθηνών, χωρίς ποτέ να ασκήσει το επάγγελμα του δικηγόρου.

Από φοιτητής μέλος της νεολαίας του κόμματος των Φιλελευθέρων, εργάστηκε πολλά χρόνια στη λέσχη του κόμματος, απ' όπου απέκτησε πολλές γνωριμίες, χωρίς ποτέ να τις χρησιμοποιήσει για δικό του όφελος.

Κομψός στην εμφάνιση, ευπροσείχε, δεν κάπνιζε, δεν έπινε οινοπνευματώδη, με προγραμματισμένη ζωή, στο φα-

Νέος έφυγε από τη ζωή ο Νίκος Εμμ. Παπαγιαννάκης υπάλληλος ΟΤΕ.

Το γελαστό παιδί στην κάθε παρέα, στο σπίτι του, στη δουλειά του, αγαπητός σε όλους.

Στην κηδεία του παρευρέθη και πολύς κόσμος. Εκφωνήθηκαν πολλοί λόγοι και διαβάστηκαν ψηφίσματα, από τον παπά της ενορίας, το Δ)τή του 10ου Δημ. Σχολείου Ηρακλείου, του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων του ίδιου σχολείου, τον σύλλογο υπαλλήλων του ΟΤΕ της Σ.Ε. της Κ.Ο. ΠΑΣΟΚ ΟΤΕ, τον Π. Κονταξάκη, ενώ την προσωπική κότερη και τις χάρες του αδικοχαμένου Νικολή ανέπτυξε με εμπεριστατωμένη ομιλία μέσα σε γενικό θρήνο ο Μανώλης Παπαγιαννάκης.

ΣΗΜ. Β.Ν.

Τον νεκρό αποχαιρέτισαν κι έπλεξαν εγκώμιο για τη ζωή και το έργο του οι κ.κ. Ιωάν. Τσαγκαράκης, Διμήτρης Ταμίσιου Καστελλίου, Γεώργ. Γιανναδάκης, Υπάλληλος ΑΤΕ Ηρακλείου και Ιωάν. Γιανναδάκης, Γραμματέας της Κοινότητας Συκολόγου.

ΜΑΝΩΛΗΣ Ν. ΓΡΥΛΙΩΝΑΚΗΣ

Πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα ο Μανώλης Ν. Γρυλιωνάκης. Στην κηδεία του παρευρέθηκαν πολλοί Βιαννίτες, φίλοι και γνωστοί του από την Αθήνα. Επικήδειο εκφώνησε ο βουλευτής κ. Κώστας Μπαντοβάς.

Ο Γρυλιωνάκης γεννήθηκε στην Άνω Βιάννο το 1904. Τέλειωσε τη Νομική Σχολή Αθηνών, χωρίς ποτέ να ασκήσει το επάγγελμα του δικηγόρου.

Από φοιτητής μέλος της νεολαίας του κόμματος των Φιλελευθέρων, εργάστηκε πολλά χρόνια στη λέσχη του κόμματος, απ' όπου απέκτησε πολλές γνωριμίες, χωρίς ποτέ να τις χρησιμοποιήσει για δικό του όφελος.

Κομψός στην εμφάνιση, ευπροσείχε, δεν κάπνιζε, δεν έπινε οινοπνευματώδη, με προγραμματισμένη ζωή, στο φα-

Νικ. Εμμ. Κατσαράκης

ΝΙΚ. ΕΜΜ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΚΗΣ

ΨΗΦΙΣΜΑ

Σήμερα 23.12.85 συνήλθε εκτάκτως η Τοπική Διοίκηση Επιτροπή ΠΕΤ—ΟΤΕ Ηρακλείου με μοναδικό θέμα: το θάνατο του συναδέλφου

ΝΙΚΟΥ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΚΗ ταμία της Τοπικής Διοίκησης ΠΕΤ—ΟΤΕ και αποφάσισε ομόφωνα τα παρακάτω:

1. Το Δ.Σ. να παραστεί σύσσωμο στην κηδεία του.

2. Να κατατεθεί στεφάνι στη μνήμη του.

3. Να κατατεθεί ποσό 5.000 στο Φιλόπρωχο Ταμείο Βιάννου.

4. Την αμέριστη συμπαράσταση και βοήθεια στο παιδί του και στη γυναίκα του.

Το παρόν να δημοσιευθεί στον ημερήσιο τοπικό τύπο καθώς και στα «Βιαννίτικα Νέα».

Ο Πρόεδρος
ΨΑΡΟΛΟΓΑΚΗΣ ΘΕΟΦΙΛΟΣ
Ο Γραμματέας
ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗΣ ΜΑΡΙΝΟΣ

10ο Δημ. Σχολείο Ηρακλείου

ΨΗΦΙΣΜΑ

Ο Σύλλογος των Δασκάλων του 10ου Δημ. Σχολείου Ηρακλείου, συνήλθε εκτάκτως ισήμερα 23—12—1985, ημέρα Δευτέρα και ώρα 10η πρωινή, για το θλιβερό άγγελμα του πρόωγου και αδόκητου θανάτου του Γενικού Γραμματέα του Συλλόγου Γονέων και κηδεμόνων του Σχολείου μας αείμνηστου

ΝΙΚΟΥ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΚΗ

Του εξαίρετου, τίμιου και σεμνού ανθρώπου, του ευγενικού, ηθικού και άριστου οικογενειάρχη, του δραστήριου και ακούραστου βοηθού και συνεργάτη των δασκάλων του Σχολείου στο έργο τους, του ανθρώπου που τόσο νέος έφυγε από τη ζωή πάνω στο μεσουράνημα της

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στη σελίδα 4

«ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Μηνιαία Έκδοση στην ύπηρεσία
δλων των Βιαννιτών

Έκδοτης — Διευθυντής
Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
Όδος 1866 άριθμ. 110, τηλ. 282.808

Φιλολογική έπιμέλεια κειμένων
Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

Υπεύθυνος Τυπογραφείου
ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ
Έβανς 83 (Στοά Μουρτζή) τηλ. 242.040

Έτήσιες συνδρομές
Ίδιωτών δρχ. 200
Κοινοτήτων—Σχολείων — Ένοριών > 300

Έμβάσματα: Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ
Έπιστολές για την ύλη:

Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ: 1866 άρ. 110 Ηράκλειο

Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ: Καποδιστρίου 39 Ηράκλειο
Χειρόγραφα δημοσιεύμενα ή μή δέν έπι-
στρέφονται. Τά ένυπόγραφα άρθρα εκφράζουν
τις άπόψεις των συγγραφέων.

Η ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Γράφει ο Αντώνης Εμμ. Στιβακτάκης

Η Πρωτοχρονιά είναι μια μεγάλη γιορτή, που τη χαίρονται ιδιαίτερα μικροί και μεγάλοι. Τη χαίρονται οι μικροί, γιατί ζούν διάφορα έθιμα και καταστάσεις που ευχαριστούν ιδιαίτερα την αγνή παιδική ψυχή τους. Κι οι μεγάλοι για τί εκτός από τα έθιμα και τις συνήθειες που ζούν τις μέρες εκείνες, στηρίζουν στην αλλαγή του χρόνου κάποια βαθιά ελπίδα για την αλλαγή, προς το καλύτερο, και της δικής τους ζωής.

Την παραμονή της Πρωτοχρονιάς κάθονται για να υποδεχτούν το νέο χρόνο όλοι σχεδόν οι κάτοικοι του χωριού μου. Τα παλιά χρόνια τη θριαμβευτική είσοδό του φανέρωναν σ' αυτούς το ένστι-

κτό τους, η θέση της Σελήνης στον ουρανό, η φωνή κάποιου σημαδιακού ζώου. Αργότερα τη στιγμή εκείνη τους τη φανέρωνε με πιό μεγάλη ακρίβεια το ρολόι ή το ραδιόφωνο. Τώρα τελευταία η τη λέδραση. Οι Χοντριάνοι, συγκεντρωμένοι στα καφενεία του χωριού ή στα σπίτια τους, περιμένουν με αισιοδοξία τον ερχομό του νέου χρόνου, στον οποίο έχουν ενσπασεί πολλές ελπίδες για τη βελτίωση της ζωής τους και την εκπλήρωση των πόθων τους. Ο άνθρωπος πάντα ζεί με την ελπίδα για ένα καλύτερο αύριο. Παλιότερα οι άνθρωποι ζούσαν πιό έντονα την Πρωτοχρονιά γιατί τότε ζούσαν κι όλα τα έθιμα κι οι συνήθειες που σχετίζονταν μ' αυτήν. Αυτά τα πρωτοχρονιάτικα έθιμα του χωριού μας θα προσπαθήσουμε να αναφέρουμε παρακάτω.

Την παραμονή της Πρωτοχρονιάς οι νοικοκυρές έφτιαχναν τα διάφορα πρωτοχρονιάτικα γλυκίσματα (ζεροτήγανια, κουραμπιέδες, κουλουράκια, μελομακάρονα κλπ.). Την ίδια μέρα, μόλις άρχιζε να νυχτώνει, τα παιδιά έλεγαν τα κάλαντα. Τα κάλαντα της Πρωτοχρονιάς τα διακρίνει η ποικιλία του περιεχομένου τους. Συγκεκριμένα καταγράψαμε στο χωριό μας τρεις παραλλαγές πρωτοχρονιάτικων κάλαντων. Θα αναφέρουμε και το έθιμο της χαρτοπαίξις, που την παραμονή της Πρωτοχρονιάς γνωρίζει στιγμές δοξας. Όλοι παίζουν εκείνη τη βραδιά «για το καλό του χρόνου». Όπως καταλαβαίνετε, εκείνο το «καλό του χρόνου» είναι οι «προφάσεις εν αμαρτία», γιατί τα αποτελέσματα αυτού του έθιμου είναι γνωστά.

Το πρωί της Πρωτοχρονιάς ζυπνούσε πρώτος ο νοικοκύρης ή η νοικοκυρά του σπιτιού. Έπαιρνε το ζευγάρι (ζεύγος βοδιών) και το σταμνί και πήγαινε στη βρύση. (Τα χρόνια εκείνα το χωριό μας διέθετε πέντε πηγές—βρύσες). Εκεί πόνιζε το ζευγάρι και γέμιζε το σταμνί νερό. Στην επιστροφή «αλαλούσε» (οδηγούσε) το ζευγάρι μπροστά και κρατούσε με το ένα χέρι το σταμνί και με το άλλο μια πολύ βαριά πέτρα. Όταν έφτανε στο σπίτι έκανε πρώτα στο κατώφλι της αυλόπορτας νερό από το σταμνί, κάνοντας το σημείο του Σταυρού. Ύστερα πετούσε την πέτρα μέσα στο σπίτι λέγοντας: «το βάρος τση χρυσάφι». Στη συνέχεια τακτοποιούσε τα ζώα στο στάβλο και γύριζε στο σπίτι. Στο μεταξύ είχε σηκωθεί στο πόδι όλη η οικογένεια. Ντύνονταν όλοι με τα καλύτερα φορέματα που είχαν και πήγαιναν στην εκκλησία. Μετά το τέλος της πρωτοχρονιάτικης λειτουργίας επέστρεφαν στο σπίτι.

Η μάνα είχε από την παραμονή έτοιμο ένα πανέρι γεμάτο με αμύγδαλα, καρύδια, φουρνιστά σūκα (παστέλια ή πιταρίδες), διάφορα γλυκίσματα και φρούτα. Έδινε απ' αυτά στον άντρα και στα παιδιά χρήματα κάνοντάς τους κι αυτός την «καλή χέρα».

Την ίδια ώρα ή λίγο αργότερα κάποιος παιδί χτυπούσε την πόρτα τους για να τους κάμει το ποδαρικό. (Οι παπούδες συνήθως προτιμούσαν

τα εγγόνια τους). Έμπαινε με το «καλό πόδι» κι ευχότανε σ' όλους ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ. Αυτοί το καλοδέχονταν και το έβραζαν να καθίσει σ' ένα σκαμνί για πολλή ώρα. Έπρεπε να ζεστάνει καλά το σκαμνί, γιατί, αν δεν το ζεσταίνε, οι όρνιθες των σπιτονοικοκυρήδων δεν θα κλωσούσαν αυτή τη χρονιά κι έτσι θα έπαιρνε θριαμβευτικά τον τίτλο του γρουσουζή. Τον τίτλο αυτό θα τον διεκδικούσε ακόμη πιό επίζηλα αν η χρονιά αυτή αποδεικνυόταν άσχημη για τους σπιτονοικοκύρηδες όσον αφορά την υγεία τους, τα ζωντανά τους, τη σοδειά κλπ. Αν πάλι όλα πήγαιναν καλά, την επόμενη χρονιά έκανε όχι ένα αλλά πολλά ποδαρικά. Ήταν λοιπόν δικόπο μαχαίρι η απόφαση να κάμει κάποιος ποδαρικό (δηλαδή να είναι ο πρώτος ξένος που θα μπει σ' ένα σπίτι τη μέρα της Πρωτοχρονιάς). Αν μάλιστα ο «ποδαρικό» ήταν άσχημος, ζούσε όλο το χρόνο με την αγωνία για το αν θα πήγαινε καλά η χρονιά σ' εκείνους που έκανε το ποδαρικό. Όταν έφευγε από το σπίτι, ο νοικοκύρης του έδινε χρήματα κι η νοικοκυρά γλυκίσματα κι άλλα φιλοδώρηματα.

Στη συνέχεια η μάνα ετοίμαζε τις «καλές χέρες» που προορίζονταν για τις πολύ συγγενικές οικογένειες. Αυτές οι «καλές χέρες» ήταν πανέρια

ή δίσκοι γεμάτοι με παραδοσιακά γλυκίσματα που έφτιαχνε η ίδια, αμύγδαλα, καρύδια, φρούτα εποχής κλπ. Τις έστελνε στον προορισμό τους ή με τις θυγατέρες της ή τις πήγαινε η ίδια. Αυτή που τη δεχότανε επέστρεφε το πανέρι γεμάτο με τα δικά της φιλοδώρηματα.

Την ίδια μέρα τα παιδιά έπαιρναν ένα σασούλι και γυρνούσαν τα συγγενικά και φιλικά σπίτια του χωριού. Έυχονταν ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ κι έπαιρναν τα γνωστά «καλοχερίδια». Ήταν μια μεγάλη χαρά των παιδιών εκείνη η μέρα. Τη μέρα εκείνη δεν έπρεπε να στενοχωρηθείς, να κλάψεις, να χτυπήσεις, να δοκιμάσεις πικρό φαγητό. Αντίθετα έπρεπε να είσαι ευδιάθετος, να δοκιμάσεις γλυκίσματα, να περάσεις εκείνη τη μέρα όσο γίνεται καλύτερα. Γιατί πίστευαν πως ό,τι καλό ή κακό σου συμβεί την Πρωτοχρονιά, σημαδεύει την πορεία της ζωής σου ολόκληρη τη νέα χρονιά. Το έθιμο της βασιλόπιτας το συναντά κανείς σήμερα στο χωριό μας. Περιορίζεται όμως σε ελάχιστες χοντριάγιανές οικογένειες.

Ο γιορτασμός της Πρωτοχρονιάς τελειώνει με τη συμμετοχή όλων των χωριανών στο λαϊκό γλέντι που σπηόντα σε κάποιο από τα καφενεία του χωριού και διαρκούσε μέχρι τα χαράματα της άλλης μέρας.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΗΝ ΚΕΡΑΛΙΜΕΝΙΩΤΙΣΣΑ Του Βαγγέλη Μιχελινάκη

2ο
Και συνεχίζω πώς πήρε το όνομα η Μονή Κεραλιμενιώτισσα, όπως μου την διηγήθηκαν χωριανοί μου προχωρημένης ηλικίας. Έκανα τον υποδηματοποιό στο χωριό μου Καλάμι. Όταν το χειμώνα ήταν κρύο, άναβα μαγκάλι για ζεστασιά όταν δούλευα, κι ερχόνταν στη ζεστασιά χωριανοί μου τρίτη ηλικίας και μου έκαναν παρέα και μου έλεγαν ωραίες ιστορίες από την παράδοση για να τα μεταδώσω κι εγώ στους νεότερους μου.

Κάλεσα τότε τον παπα—Γρηγόρη να τις ακούσει και να τις γράψει και ιδιαίτερας για αυτά που αναφέρονταν για την παλιά Μονή Κεραλιμενιώτισσα, που ήξερε πιό πολλά γράμματα από μένα ορισμένες τάξεις του Γυμνασίου. Υποσχέθη ότι θα έγραφε, πένε θαμει και δεν ευρέθη κανένα σημείωμά του. Και σκέφτηκα να την γράψω όλη την ιστορία της περιοχής, όπως ακριβώς μου διηγήθηκαν τότε το έτος 1929.

Τα γράμμάτα μου είναι λίγα, είμαι του δημοτικού και παρακαλώ να με συγχωρήσουν για την κακογραφή μου αν τύχει και διαβάσουν την ιστορία μου. Αποσπάσματα αναφέρω για την ιστορία της Μονής Κεραλιμενιώτισσας. Αυτό που με έκανε περισσότερο να γράψω είναι το περιοδικό «Γνωριμία», που έγραφε σε άρθρο του Διευθυντή του ότι καλόγηρος από το Καλάμι διωκόμενος από τους πειρατές έκτισε την Αγία Μονή Βιάννου. Γι' αυτό σκέφτηκα να γράψω αυτή την ιστορία όπως μου την διηγήθηκαν.

Όπως μου έλεγαν ήταν μιό εποχή που ήκμαζε το δουλεμπόριο και η πειρατεία. Οργανωμένοι πειρατικοί στόλοι, ξένοι και ντόπιοι νησιώτες και ραβοκύρηδες όργανων την Μεσόγειον ξεκινώντας από την ανατολή. Αγοράζαν βούλους κι ερχόνταν στην Ψαρή Φοράδα κοντά στο ακρωτήριον Θεοφιλού, όπου τα νερά είναι πολύ βαθιά και τα πλοία πλησιάζουν την παραλία (φυσικό λιμάνι) ξεκουράζονταν και ανεφοδιάζονταν με τρόφιμα. Εκλεβον ό,τι έβρισκαν, ανθρώπους και ζώα, και ιδίως νεαρές γυναίκες, που τις πουλούσαν στα χαρμάνια της Ανατολής και τους άντρες και τα παιδιά δούλους, και ξεκινούσαν προς το Αλγέριον που γίνονταν τότε το μεγαλύ-

τερο δουλεμπόριον. Γυρίζοντας πίσω ελμυρίων το παρβόλια της Ιταλίας, τα νησιά του Ιονίου και άραζαν πάλι στη Ψαρή Φοράδα και από κει στην Ανατολή.

Ξεκινώντας κάποτε από την Ανατολή κατόρθωσαν, περνώντας από την Κύπρο, να κλέψουν τρεις νεαρές γυναίκες και έναν άντρα που δούλευαν σε αγρόκτημα, τους έδεσαν πόδια χέρια στα πλοία κι έφυγαν κατ' ευθείαν προς την Ψαρή Φοράδα, όπως συνήθιζαν πάντα.

Οι κάτοικοι εδώ που οι περισσότεροι ζούσαν από την

κτηνοτροφία, έκαναν φυλάκια που τα ονόμαζαν «Βιγλές» και τους σκοπούς «Βιγλάτορες». Οι βιγλάτορες, όταν έβλεπαν τα πειρατικά καράβια στο πέλαγος να έρχονται, ειδοποιούσαν με διάφορα συνήματα κατ' σφουρίγματα και με ό,τι μέσον μπορούσαν τον πληθυσμό και τους κτηνοτρόφους κατοίκους της περιοχής να απομακρυνθούν όλοι και τα κοπάδια τους προς το εσωτερικό, για να αποφύγουν τους πειρατές γα μην τους μπλοκάρουν απρόοπτα.

(Συνεχίζεται)

ΕΝΑΣ ΥΜΝΟΣ ΣΤΗΝ ΨΑΡΗ ΦΟΡΑΔΑ Του Γάλλου τουρίστα Ιακ. Λαγκάρντ

2ο (τελευταίο)
Αν μια μέρα, κι είθε ποτέ να μην συμβεί τέτοιο κακό, αν λοιπόν μια μέρα, Ψαρή Φοράδα, η καλλιέργειά σου δεν αρκούσε για να βγάλεις το ψωμί σου, αν οι σέρρες σου καταστρέφονταν παρασυρμένες από δυνατό άνεμο, αν τόση δουλειά και τόσα χρήματα θυσιασμένα ξαναγίνονταν βάτος και αγκάθι, και τότε αν οι πονηροί και πλούσιοι επιχειρηματίες σου πρόσφεραν υψηλή τιμή για την γή σου, για να ανοικοδομήσουν «Την Ψαρή Φοράδα του έτους 2.000» τί θα κάνεις;

Φαντάζεσαι αν στην θέση του σπιτιού του Νίκου γίνει νυκτερινό κέντρο; Χορευτικό άλλο, στο κεντρικό καφενείο; Ένα πανοραμικό εστιατόριο στη θέση του φάρου; Φαντάζεσαι τα αγόρια σου να πλέωνουν πιάτα στις σκοτεινές πίσω κουζίνες και τα κορίτσια σου να σερβίρουν στα μπάρ;

Θα μπορέσεις να δεις το Γιώργη και το Μανόλη να περιμένουν στο πεζοδρόμιο τα ταξί για να κουβαλήσουν τις βαλίτσες των κομψών τουριστών, να τις ανεβάσουν στα δωμάτια των τεσσάρων αστέρων ξενοδοχείων και να απλώνουν το χέρι για να λάβουν κάποιο πουρμπουάρ;

Σκέφτεσαι τους κατοίκους σου να ντρέπονται να πάνε για μπάνιο πλάι σε τόσο κομψό κόσμο, φοβούμενοι μήπως το μαγιό τους δεν είναι της τελευταίας μόδας;

Ψαρή Φοράδα, ένα μόνο επιθυμώ, ποτέ κάτι τέτοιο να μη γίνει και θα κλάψω από ντροπή και αγανάκτηση μόνο με την ιδέα ενός τέτοιου ξεπεσμού.

Αλλά, βλέπεις, προτιμώ να

σου πω πως αυτός ο κίνδυνος μπορεί να γίνει πραγματικότητα. Όταν κατοικούσα στο Μαρόκο, διέσχιζα την Ισπανία με το αυτοκίνητο, κάθε χρόνο. Κι είχα ανακαλύψει στην άκρη της θάλασσας, μεταξύ της Αλγερίας και της Μαλάγας, ένα θαυμάσιο χωριουδάκι με το όνομα Μαρμπέλα, με μια ακροθαλασσιά τόσο όμορφη όσο η δικιά σου. Άσπρα σπίτια κατακάθαρα μαζεμένα γύρω στην εκκλησία. Στο βάθος μαβιά βουνά, σπαρμένα που και που με πρασινάδα που κατέβαιναν απαλά ως την Ρόντα. Το βράδυ στο ηλιοβασιλέμα, οι άντρες έφευγαν πάνω στις βάρκες τους με τα άσπρα πανιά, ψάρευαν όλη τη νύχτα και γύριζαν στην χαρουργή.

Εγώ και η γυναίκα μου δεν τολμούσαμε να κάνουμε μπάνιο, φοβούμενοι μήπως τα μαγιό που φορούσαμε μ' όλο που ήταν σεμνά, ξαφνιαζαν τους 250 κατοίκους. Αυτό έγινε το 1954 με 1955...

Γύρισα πάλι εκεί το 1970. Τι καταστροφή! Από το παλιό χωριό δεν έμεινε τίποτε. Στη θέση του μια απείσια πόλη 100.000 κατοίκων. Τα σπίτια, οι βίλες, τα ξενοδοχεία είναι το ένα επάνω στο άλλο. Νομίζεις κανείς πως οι αρχιτέκτονες έκαναν διαγωνισμό ασήχμιας! Σωστή απελπισία! Η φύση καταστράφηκε πιό για πολλούς αιώνες!

Ποτέ μια τέτοια συμφορά να μη σου συμβεί, γιατί τότε θα γίνει «η Ψαρή Φοράδα η Πουλημένη, η Πόρνη», ενώ α ξίζεις να σε ονομάσει κανείς την πάντα «Ψαρή Φοράδα η αρμονική».

Ψαρή Φοράδα, 31)5)1985
ΙΑΚΩΒΟΣ ΛΑΓΚΑΡΝΤ

Όσο είναι ακόμη καιρός

● Συνέχεια απ' τη σελίδα 1 από το συμμαχικό στρατηγείο και μετέδωσα ήταν αντίθετος» δηλαδή όλες οι άλλες που έπαιρνε και μετέδιδε σύμφωνα και μόνο ο φόνος των δύο Γερμανών στη Σύμη και η επακολούθησασα μάχη ήταν αντίθετες!

Στο βιβλίο του «ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΕΣ» ο Μιχ. Μεταξάκης σελίδα 73 γράφει: «Ο Γιάννης Ποδιάς αντιδρά στην πρόταση του Μπαντουβά για το σκοτωμό των δυό Γερμανών στη Σύμη».

Η Μάχη της Σύμης, διαπιστώνουμε και σήμερα, είχε πηγή και σχέση με τα εγγλέζικα και αμερικανικά μεταπελευθερωτικά, επικυριαρχικά τερτίπια, μαζί και γερμανικά. (Μπαντουβά Απ)νεύματα σελ. 372). Κοινός σκοπός και κοίτρα συμφέρον τους Ιμπεριαλιστικό και ολιγαρχικό, όλων αυτών, του καθενός με τη σκοπιά, τη στρατηγική και την τακτική του μέσα στο μεγάλο πόλεμο, ήταν το ξεκάθάρωμα και το ντίξιμο της εθνικοαπελευθερωτικής αντίστασης του ελληνικού λαού, γιατί δυσκόλευε τα μετακατοχικά τους σχέδια (ανάλογα με την περίπτωση, μα και γιατί θα μπερδευε τη μεταπολεμική ολιγαρχική επικυριαρχία τους στον ελληνικό χώρο.

(Συνεχίζεται)

ΔΥΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΒΙΒΛΙΑ

Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ

1. «ΜΕΡΙΚΑ ΓΛΩΣΣΙΚΑ
Η κατοποίηση της γλώσσας»

Αθήνα 1984

2. «Η ΚΡΗΤΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΜΗΡΟ»
(Ανάτυπο από τη «ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ»)

Αθήνα 1985

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΓΕΜΑΤΗ ΠΙΚΡΑ

Του κ. Γιάννη Νεραντζάκη

Πάρα πολλά χρόνια τώρα, προσπάθη να δώσω, να εκφράσω την πνοή του είναι, τα βάσανα, τον πόνο, τις ελπίδες του βιαννιτικού λαού. Προσπαθώ, όσο μπορώ πιά πια, στα κι αμερόληπτα, να ζωγραφίσω τους αγώνες του για την πατρίδα, τον τόπο του, τη ζωή, την οικογένεια, την αγάπη.

Δεν ξέρω αν το πέτυχα, προσπάθη όμως. Προσπαθώ χωρίς καμιά ιδιοτέλεια, χωρίς καμιά επιθυμία προβολής, όσο μπορώ πιά αδούρβα, για τί έτσι μ' αρέσει. Προσπαθώ, γιατί έχω μέσα μου αυτές τις ανησυχίες, που αν δεν τις βγάλω, με πνίγουνε, με πλαντούνε.

Εξεθήκανε άνθρωποι που μου πνε:

— Για να σου πω τι γίνθηκε στη Σύμη και πώς έγινε η μάχη, θα μου δώσεις 5.000 δρχ. Εσύ πόσα θα πάρεις;

Βρεθήκανε άνθρωποι στα χωριά που πήγαινα και έγραφα την ιστορία τους και μούπανε:

— Πόσα θα πάρεις του λόγου σου για τούτεινά τη δουλειά;

Υπήρξαν άνθρωποι που με πίκραναν γιατί δεν έκανα το θείο τους Κολοκοτρώνη και Καραϊσκάκη.

Δεν παραπονέθηκα ποτέ για όλα αυτά. Γιατί ξέρω πολύ καλά πως η ψυχή του ανθρώπου χοχλακάει και παραδέρνει, μέσα σε σκοτεινούς δαιδάλους, κι ανεξίτηλα ατραπούς. Άβυσσος η ψυχή του ανθρώπου, κι αβυσσάλεοι πάντοι την τυλίγουν. Κι έτσι θα τα χουμε κι αυτά...

Βέβαια, όταν περιγράφει κανείς ιστορικές περιόδους, δύσκολες εποχές κι αναφέρει πρόσωπα που έδρασαν πριν από 40—45 χρόνια, θα κάμει και παραλείψει. Ποιός μπορεί να τα θυμάται μετά τόσα χρόνια τέλεια; Εγώ προσπαθώ, όσο μπορώ, να δώσω την πνοή και το πνεύμα της εποχής που περιγράφω. Να δώσω τον αγώνα του απρόσωπου Βιαννίτη, για —τη λευτεριά της πατρίδας μας από τον βάρβαρο Γερμανό, Ιταλό και Βούλγαρο κατακτητή, με τρόπο ενιαίο, χωρίς αποκλίσεις. Αυτή είναι η αρχή μου και αυτή θα είναι και στο μέλλον, αν ο Θεός μου δώσει χρόνια και μυαλό, να μπορώ να εξακαλουθίσω να γράφω και να εκφράζομαι.

Πολλές φορές γίνονται πα-

ΨΗΦΙΣΜΑ

Συνέχεια απ' τη σελ. 2 δημιουργικής του δράσης και

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

1. Να παρακολουθήσει την κηδεία του το Διδακτικό Προσωπικό του Σχολείου.
2. Να κατατεθεί στεφάνι στη σορό του.
3. Να επιδοθεί το ψήφισμα τούτο στην οικογένειά του.
4. Να δημοσιευθεί το ψήφισμα στις τοπικές εφημερίδες «Βιαννίτικα Νέα», «Πατρίδα», και «Αλλαγή».
5. Οι δάσκαλοι του Σχολείου αποφασίζουν να καταθέσουν στην Επιτροπή Ανέγερσης Γηροκομείου στη Βιάννο, τον τόπο που τον γέννησε, το ποσό των 6.000 δρχ. ως ελάχιστο δείγμα τιμής και ευγνωμοσύνης στη μνήμη του, για το προσωπικό ενδιαφέρον και την πολύτιμη προσφορά του στα προβλήματα του Σχολείου μας.

Για το Σύλλογο των δασκάλων
Ο Διευθυντής του Σχολείου
ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ

ραλείσεις σε συγκεκριμένα ονόματα είτε από άγνοια είτε από έλλειψη πληροφοριών, όπως στην περίπτωση του πολύ αγαπητού καί οικείου Χ. Πετράκη, που πράγματι θυσίασθηκε, όπως κι ο γιός του Νικολής, για την Πατρίδα. Γι αυτό ξανακάνω την πρόταση που έκανα και στο προηγούμενο άρθρο μου «Η αυγή της Λευτεριάς», και ήτανε «φωνή βούωντος εν τη ερήμω»:

— Να κάμουμε στη Βιάννο ένα ηρώο, γι' αυτούς που έπεσαν για την πατρίδα. Εκεί να γραφτούν τα ονόματα όλων των μαχητών της Λευτεριάς που έχυσαν το αίμα αίμα τους, για να ζούμε εμείς ελεύθεροι. Εκεί να γραφτεί με μαρμαρένια γράμματα ο τόπος και η «επισημνία της Θυσίας τους, για να μην παραπονιέται, και με το δικό της, η κ. Κλεάνθη η εξαδέλφη μου, και με πικραίνει και μένα. Ας γίνει στη Βιάννο, όπως και στ' άλλα χωριά της επαρχίας που δεν υπάρχουν ηρώα, από μια επιτροπή ανέγερσης και ας ζητηθεί από όλους την συνδρομή τους. Κανένας μας δεν θ' αρνηθεί.

Να τιμηθούν οι νεκροί μας, να βγούνε από την αφάνεια και την ανωνυμία, και να τους καίτρετομε τα στεφάνια της τιμής και της ευγνωμοσύνης που αξίζουν.

14—12—1985

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΡΑΝΤΖΑΚΗΣ

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΣΥΚΟΛΟΓΟΥ

Με πρωτοβουλία του Πολιτιστικού Συλλόγου Συκολόγου διοργανώθηκαν και φέτος τα Χριστούγεννα στο Συκολόγο οι παρακάτω εκδηλώσεις:

— Στόλισμα Χριστουγεννιάτικου δέντρου στην πλατεία του χωριού κάτω από το γραφικό πρίνο.

— Παιδική γιορτή την ημέρα των Χριστουγέννων με ομιλία από μέλος του Δ.Σ. του Συλλόγου.

— Απαγγελία από τα παιδιά Χριστουγεννιάτικων τραγουδιών και ποιημάτων.

Στο τέλος μοιράστηκαν δώρα σε όλα τα παιδιά του χωριού ηλικίας μέχρι 12 χρονών.

Την ίδια μέρα, νέοι και νέες, μέλη του Συλλόγου έψαλαν παλιά Χριστουγεννιάτικα κάλαντα στις γειτονιές του χωριού για τη διατήρηση της λαϊκής παράδοσης.

Τις μέρες των εορτών επίσης θα μοιραστεί δωρεάν σε όλους τους Συκολογιανούς όπου κι αν βρίσκονται, το ημερολόγιο που θα εκδώσει ο Σύλλογος.

ΣΥΝΕΠΑΡΧΙΩΤΕΣ

ΓΙΑΤΡΟΙ ΣΤΟ ΕΣΥ

Ορκίστηκαν και ανέλαβαν υπηρεσία στο Βενιζέλειο με την ένταξή τους στο Ε.Σ.Υ., οι συνεπαρχιώτες γιατροί Γεώργιος Εμμ. Κόμης και Μανώλης Σπ. Ζώης.

Η ομιλία του κ. Ανδρέα Αγγελάκη

Συνέχεια απ' τη σελίδα 1

μενές και τάφρους κάτω από ορισμένες συνθήκες. Σύμφωνα με δεδομένα άλλων χωρών θα πρέπει και στη χώρα μας και ιδιαίτερα στην Κρήτη να εξετασθεί κατά πόσο είναι συμφέροντα και αποδοτικότερη η εφαρμογή αυτής της τεχνικής σε σχέση με την επιχειρούμενη τελευταία κατασκευή επιφανειακών αποταμιευτών, παρ' όλο βέβαια τον περιορισμό που επιβάλλει η ιδιαιτερότητα των καρστικών κλπ. γεωλογικών συνθηκών της.

6) Στην επιβολή μέτρων προστασίας των πηγών νερού ενιαία, συλλογικά και αντικειμενικά σ' όλη την Κρήτη, που να είναι κοινής αποδοχής απ' όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς με έμφαση στην προστασία των υπογείων νερών.

7) Για όλες τις κατασκευασζόμενες γεωτρήσεις στην Κρήτη να προβλεφθεί από το Νομαρχιακό Συμβούλιο και το Συμβούλιο Εγγείων Βελτιώσεων ότι η χρηματοδότηση (δανειοδότηση, επιδότηση, επιχορήγηση κλπ.) θα γίνεται μόνο όταν η υπόδειξη της θέσης της, η παρακολούθηση της κατασκευής, η δοκιμαστική άντληση, η συντήρηση, κλπ., θα καθοδηγούνται και θα υποδεικνύονται από κρατικούς επιστήμονες εξειδικευμένους σε τέτοια θέματα. Έτσι θα δοθεί η δυνατότητα δημιουργίας του τόσο αναγκαίου μητρώου γεωτρήσεων και των απαραίτητων προϋποθέσεων παρακολούθησης των υδροφορέων. Είναι λυπηρό ότι ακόμη και σήμερα διαπιστώνονται περιπτώσεις εκμετάλλευσης όχι μόνο απλών πολιτών, αλλά ακόμη και κοινοταρχών από άσχετους εμπειροτέχνες, τους γνωστούς «ραβδόσκοπους», και τα Νομαρχιακά Ταμεία χρηματοδοτούν εκ των υστέρων τέτοια έργα με αποτέλεσμα τη σπατάλη μέσων και εργασίας, το

αυξημένο κόστος νερού και τις δυσμενείς επιδράσεις στους υδροφορείς.

8) Στην ενήμερωση και πληροφόρηση των αρμοδίων σε θέματα προστασίας, διατήρησης, χρήσης και γενικά διαχείρισης πηγών νερού.

Επίσης, μακροπρόθεσμα θα πρέπει να εξεταστούν μέτρα, κυρίως έρευνας, μελέτης και θεσμικά που να αποβλέπουν:

1) Στην ανακίνηση του νερού των υγρών αποβλήτων (κοινοτικών, γεωργικών, δημοτικών κλπ.) ή και μελέτη και εφαρμογή μεθόδων διαχείρισής τους που να βασίζονται στην εφαρμογή τους στο έδαφος.

2) Στη διερεύνηση και προγραμματισμό έργων αξιοποίησης υφάλμυρων έργων

3) Στην καθορισμό ποιοτικών στάνταρτς νερών ανάλογα με τη χρήση τους.

4) Στη μελέτη και έρευνα προστασίας και διατήρησης πηγών νερού που θα συμβάλει στην πρόληψη μελλοντικών επιπτώσεων και στη γνώση του υδατικού δυναμικού, που μπορεί να αξιοποιηθεί.

5) Σε θέματα προστασίας και υποβάθμισης των πηγών νερού οι γεωργικές δραστηριότητες και γενικά η γεωργία να θεωρούνται ως «θύμα» επιπτώσεων άλλων και όχι ως «δράστης».

6) Στη μελέτη, διερεύνηση και προγραμματισμό αρδευτικών έργων όχι σε επίπεδο συνοικισμών, Κοινοτήτων, Δήμων κλπ. αλλά σε επίπεδο φυσικών ορίων της εξυπηρετούμενης και αξιοποιούμενης περιοχής ή της πηγής νερού (όπως είναι οι υδρογεωλογικές λεκάνες).

7) Στις Πολυτεχνικές, Γεωλογικές Γεωπονικές κλπ. Σχολές Τεχνολογίας Γεωπονίας των ΤΕΙ ν' αρχίσει να δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στην εκπαίδευση κι εξειδίκευση φοιτητών σε θέματα της επιστήμης

νερού και γενικότερα εγχειροβελτιωτικών έργων. Εδώ θα πρέπει να τονιστεί εντελώς ιδιαίτερα πως προέχει η άμεση έναρξη λειτουργίας του Γεωλογικού Τμήματος της Φυσικομαθηματικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης, που προβλέπεται άλλωστε και από τον ιδρυτικό του Νόμο, αλλά με κύρια κατεύθυνση την Επιστήμη Νερού, και εισήγηση στο Περιφερειακό Συμβούλιο Τεχνικής Εκπαίδευσης του ΤΕΙ Ηρακλείου για την σύσταση τμήματος Εγχειροβελτιώσεων. Παράλληλα θα πρέπει να γίνει εισήγηση από τους συλλογικούς φορείς της Κρήτης στο Υπουργείο Έρευνας και Τεχνολογίας για την ίδρυση Ινστιτούτου Νερού.

Ένα τέτοιο Ινστιτούτο με τη στελέχωση του και την εξασφάλιση της απαραίτητης υλικοτεχνικής υποδομής, θα αποτελέσει ένα διεθνές Κέντρο στη Μεσόγειο, εξαιτίας της έλλειψης παρόμοιου σ' ολόκληρη την περιοχή και της ιδιαιτερότητας των υδατικών πόρων των μεσογειακών χωρών. Μόνο έτσι θα μπορούμε να ελπίζουμε πως θα υπάρξουν οι κατάλληλοι επιστήμονες και στελέχη εφαρμογών, που θα στελεχώσουν τις αντίστοιχες υπηρεσίες και θα δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για να αναπτυχθεί έρευνα και τεχνολογία προσαρμοσμένη στις δικές μας συνθήκες.

8) Στην αναπροσαρμογή του θεσμικού πλαισίου που αφορά τη δημοπάτηση, μελέτη, κατασκευή, λειτουργία και συντήρηση των αρδευτικών και γενικά εγχειροβελτιωτικών έργων και προσαρμογή τους στις σύγχρονες απαιτήσεις της χώρας μας και τέλος

9) Σε ένα νέο θεσμικό πλαίσιο, που θα θεωρεί το νερό ως εθνικό «αγαθό» κάτω από ένα ενιαίο συλλογικό φρέμα με καθοριστική τη συμμετοχή τους σ' αυτό της Τ.Α. του (συνοικιακού) κινήματος και άλλων μαζικών φορέων.

Μάχη Μαραθίτη - Φορτέτσας 11 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1944, ΜΕΤΑΞΥ ΕΛΛΑΣ ΚΑΙ ΓΕΡΜΑΝΩΝ (Μεγάλη, εκ παρατάξεως, μάχη)

Του κ. Γιάννη Κοντάκη, Δικηγόρου

4ο

Μετά από την δοκιμασία αυτή προχωρήσαμε προς την Έμπραο. Νέοι έφεδροι συνέρρευσαν και στις 10 Σεπτεμβρίου, περίπου, φθάσαμε στο χωριό Μηλιαράδω και η δύναμή μας είχε ανεβεί στους 350 άνδρες. Προηγουμένως είχα ζητήσει επιμόνως από την οργάνωση ν' αναλάβει τη διοίκηση των ανδρών αυτών, που συγκροτήθηκαν σε Τάγμα πεζικού, ο αείμνηστος, τότε Ταξίαρχος Π.Δ., Δημήτριος Μανουσάκης, ο γενναίος αυτός αξιωματικός, ανάπηρος πολέμου, που τραυματίσθηκε κατά τον Ελληνοϊταλικό πόλεμο στην Κορυτσά, προπορευόμενος και «προμαχών» του Τάγματος του (ήταν Ταγματάρχης Διοικητής Τάγματος), που είχε διαθέσει να προχωρήσει στον ΕΛΑΣ. Πράγματι στο χωριό Μηλιαράδω ανέλαβε τη διοίκηση του Τάγματος, που αποτελέστηκε από τρεις λόχους τυφεκιοφόρων, των 100 ανδρών περίπου ο καθένας και ένα λόχο πυροβόλων, των 45 μόλις ανδρών τότε.

Τη διοίκηση του λόχου τούτου ανέλαβα εγώ. Νομίζω ότι ήταν υπόδειξη του παραπάνω πολιτικού — στρατιωτικού

υπεύθυνου Κρήτης Γεωργίου Παπαμαστοράκη, ο οποίος πρέπει να σημειώσω ότι, εκτός των άλλων, πολύ μ' εβοήθησε, με τις στρατηγικές του ικανότητες στους παραπάνω επιτυχείς ελιγμούς μου κατά του Πλεύρη. Ήταν όμως και δική μου επιθυμία να αναλάβω τα πολυβόλα. Μάλιστα ο Μανουσάκης, στον οποίο παρέδωσα τη διοίκηση του τάγματος, με πολιτικοστρατιωτικό υπεύθυνο (καπετάνιο) τον οπλαρχηγό Μιχάλη Σαμαρείτη, μου επέτρεψε να κρατήσω τους νεαρούς άνδρες που εκπαίδευσα και από τους παλαιούς τον μεγάλο, πάντοτε θα το φωνάζω όταν θα αναφερόμαι στο πρόσωπό του, Δημήτρη Παπά, τον επιλοχία Γιώργο Παντουβάκη και τον ακούραστο, πάντα πρόθυμο και υπάκουο, παρά το ότι εγώ ήμουν παιδί του στην ηλικία, Μηνά Σταυρακάκη, ο οποίος ήτανε απ' αρχής μέχρι τέλους σιτιστής των ανδρών μου και με απάλλαξε από πολλές σκοτούρες για ν' ασχοληθώ απερίσπαστος στο κύριο έργο μου. Δεν θα τον λησμονήσω ποτέ. Όταν ανέλαβα τη διοίκηση του λόχου πυροβόλων, είχα μόλις ένα, το παραπάνω πολυβόλο «Μπρέντα», με αρκετά πυρομαχικά και ένα πυροβόλο «Χότσκις», κατάλοιπο του Ελληνικού στρατού, που με αυτά τα πυροβόλα είχε εξοπλισθεί και με αυτά διεξήγαγε τον Ελληνοϊταλικό πόλεμο. Καλό πολυβόλο, παρόμοιο του Μπρέντα, αλλά με ελάχιστα πυρομαχικά (μόλις 10 μεταλλικές δεσμίδες) και, επομένως, άχρηστο.

Ευτυχώς όμως μετά από πολλές μέρες μας έφτασε, ύστερα από μεγάλη πορεία (Σητεία — Αρκαλοχώρι) και μας έφερε ο παραπάνω αποσπασματάρχης Σητείας Σήφης Νανάκης, τρία ακόμη πολυβόλα Μπρέντα, με άφθονα πυρομαχικά (πολλές δεκάδες κιβώτια), και έναν όμοιο, τα οποία λίγες μέρες πρωτίτερα είχε κερδίσει από τους πιστούς στους Γερμανούς Ιταλούς μελανοχιτώνες, που δεν συνθηκολόγησαν το 1943, όταν ο στρατάρχης Μπαντόλιο, μετά την απόβαση των συμμάχων στη Νότια Ιταλία, προσχώρησε στο στρατόπεδό των. Εκράτησα μόνο τα πολυβόλα, γιατί δεν είχα άνδρες να γνωρίζουν τον χειρισμό του όμοιου που δεν ξέρω τελικά τι απέγινε.

Έτσι τα πολυβόλα Μπρέντα έγιναν τέσσερα. Πυρομαχικά υπήρχαν άφθονα και επιπλέον είχα άνδρες γενναίους, πειθαρχημένους, ανθουσιώδεις, που γνώριζαν άριστα τον χειρισμό των πυροβόλων, όπως είπα και παραπάνω. Απέκτησα ισχυρή δύναμη πυρός με άνδρες υψηλότατου ηθικού και ήμουν πλέον απόλυτα ικανοποιημένος και αισιόδοξος. Έτοιμος να δώσω κάθε μάχη.

Στην αρχή του τρίτου δεκαήμερου του μήνα Σεπτεμβρίου 1944, όταν πλησιάσαμε προς την περιοχή της κωμοπολέως Αρχανών, συνέβησαν τρία γεγονότα, τα οποία συνέβαλαν στην ολοκλήρωση και ισχυροποίηση του λόχου μου.

Τμήματα του τάγματος μας (Μανουσάκης), με επικεφαλής τον οπλαρχηγό Μιχάλη Σαμαρείτη, είχαν επιτεθεί πριν από

λίγες μέρες, στα τελευταία τμήματα της γερμανικής φρουράς του πολεμικού αεροδρομίου Καστελλίου Πεδιάδος. Στη μάχη αυτή σκοτώθηκε και ο Γερμανός διοικητής του αεροδρομίου. Ο Σαμαρείτης κατόρθωσε να περισώσει ανεπαφά τρία γερμανικά αντιαεροπορικά πολυβόλα, τύπου Βίκκερς και Σβάρτσε — Λόξι, με άφθονα πυρομαχικά. Στη μάχη αυτή δεν εκλήθηκα να λάβω μέρος, γιατί είχα μόνο ένα πολυβόλο (ο λόχος μου ήταν υπό συγκρότηση) και βρισκόμουν μακριά. Ο Σαμαρείτης κινήθηκε ταχύτατα και χωρίς καμιά χρονοτριβή, με τυφεκιοφόρους άνδρες. Δεύτερο γεγονός είναι ότι η διοίκηση του τάγματος του απείστειλε τα πολυβόλα αυτά, με τα πολλά πυρομαχικά, ήτοι μεγάλο αριθμό λιγών ταινιών των 60 και άνω βολιδών, μεγάλου μεγέθους (αντιαεροπορικής χρήσεως) η κάθε μία για ενίσχυση σε οπλισμό του λόχου μου. Για να είμαι ειλικρινής, μόλις πριν από λίγους μήνες μ' επληροφόρησε ο οπλαρχηγός Μιχάλης Σαμαρείτης ότι αυτός προσωπικώς με λίγους άνδρες του κατόρθωσε να περισώσει, πριν τ' ήχηρησε ο Γερμανοί, τα πολυβόλα αυτά. Δυστυχώς όμως τα ισχυρά αυτά πολυβόλα είναι πολύ διαφορετικά από τα πολυβόλα Μπρέντα και Χότσκις και περισσότερο περίπλοκα. Στη Σχολή Ευελπίδων μας είχαν κλάει απλώς μια επίδειξη τέτοιων πολυβόλων. Ούτε εγώ ούτε κανείς άλλος ήξερε το χειρισμό τους. Γι' αυτό τρίτο γεγονός, το ουρανοκατέβητο για μένα και το Λόχο μου ήταν ότι στο τέλος του μήνα (26)9)1944, αν θυμάμαι καλά, στην περιοχή Αρχανών, μου έστειλαν 25 περίπου Ρώσους στρατιώτες, αιχμαλώτους των Γερμανών, που είχαν δραπετεύσει από στρατόπεδο του χωριού «Θραμφονί».

Εκεί τους χρησιμοποίησαν οι Γερμανοί σε βοηθητικές εργασίες (αγχαρείς). Οι Ρώσοι αυτοί, με επικεφαλής ένα άνδρα ώριμης ηλικίας, σοβάρο, που τον λέγανε Μιχάλη και ήταν καθηγητής Μαθηματικών, εγνωρίζαν πολύ καλά το χειρισμό των γερμανικών πολυβόλων γιατί σφαλιώς, πριν αιχμαλωτισθούν, στο ανατολικό μέτωπο είχαν λαφυραγωγήσει πολλά πολυβόλα των τύπων αυτών και είχαν μάθει το χειρισμό τους. Ήταν πολύ πειθαρχικοί και εργατικοί, και υπάκουαν τυφλά τον Μιχάλη, ο οποίος πρέπει να ήταν έφεδρος αξιωματικός. Πάντως δεν μας το είπε ποτέ και δεν έφερε κανένα διακριτικό στη στολή του. Σπάνια ο ίδιος ζητούσα απ' αυτούς κάτι, π.χ. να σκάσουν, όπως θα δούμε παρακάτω, πάντως οσάκις το έκανα, στις δεκαπέντε περίπου μέρες που ζήσαμε μαζί κυριολεκτικά τσακίζοτανε. Σιδερένια, αλλά προ παντός συνειδητή πειθαρχία. Με τους νεαρούς άντάρτες μου, με τους Ρώσους αυτούς και με τον τρομερό και ακατάβλητο Δημήτρη Παπά, που συμπεριφερόταν σαν αρσενική αδα, ο τάχος τροτασκιστής, έζησα τις ευτυχέστερες μέρες της στρατιωτικής μου ζωής.

Συνεχίζεται